

УДК 911.3

Степанець Інна Олександрівна

Київський національний університет імені
Тараса Шевченка, м.Київ, Україна, e-mail:
landjat@ukr.net

*СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКІВ
МОЛОДІ ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ НА ПРИКЛАДІ М.
КИЄВА*

Мета. Провести суспільно-географічне дослідження взаємодії молоді, зокрема в першу чергу студентства, з органами місцевого самоврядування в умовах децентралізації влади.

Методика дослідження полягає, по-перше, у виконанні аналізу сучасного стану взаємозв'язків молоді та місцевої влади на рівні міста Києва. По-друге, за допомогою методів суспільно-географічного дослідження, зібрано та проаналізовано матеріали, які інтерпретують думку молоді щодо ефективності діяльності органів місцевого самоврядування, а також проблем та перспектив трансформації місцевого самоврядування завдяки проведеній урядом реформі.

Результати. Опрацьовані та проаналізовані дані власного соціологічного дослідження, які мають практичну цінність та можуть бути використані органами місцевого самоврядування або молодіжними організаціями для проектної роботи.

Наукова новизна. Вперше система взаємозв'язків молоді та органів місцевого самоврядування була проаналізована в ході суспільно-географічних досліджень, з позиції територіальної організації влади.

Практична значимість дослідження виникла завдяки підвищенню зацікавленості з боку органів місцевого самоврядування, громадських активістів та молоді. Територіальна організація влади на даний момент є предметом обговорення у колах експертів, політиків, реформаторів та населення. Саме реформа місцевого самоврядування є однією із пріоритетних, особливо у контексті погляду молоді на дану проблематику.

Ключові слова: територіальна організація влади, децентралізація влади, реформа місцевого самоврядування, молодь, органи місцевого самоврядування.

УДК 911.3

Степанець Інна Александровна

Киевский национальный университет
имени Тараса Шевченко, г.Киев,
Украина, e-mail: landjat@ukr.net

*СОЦИАЛЬНО-ГЕОГРАФИЧЕСКОЕ ИССЛЕДОВАНИЕ ВЗАИМОСВЯЗИ
МОЛОДЕЖИ И МЕСТНОГО САМОУПРАВЛЕНИЯ НА ПРИМЕРЕ Г.
КИЕВА*

Цель. Провести социально-географическое исследование взаимодействия молодежи, в частности в первую очередь студенчества, с органами местного самоуправления в условиях децентрализации власти.

Методика исследования заключается, во-первых, в выполнении анализа современного состояния взаимосвязей молодежи и местной власти на уровне города Киева. Во-вторых, с помощью методов общественно-географического исследования, собраны и проанализированы материалы, что интерпретируют мнение молодежи на счет эффективности деятельности органов местного самоуправления, а также проблем

и перспектив трансформации местного самоуправления, благодаря проведенной правительством реформы.

Результаты. Обработанные и проанализированные данные собственного социологического исследования, имеют практическую ценность и могут быть использованы органами местного самоуправления или молодежными организациями для проектной работы.

Научная новизна. Впервые система взаимосвязей молодежи и органов местного самоуправления была проанализирована в ходе социально-географических исследований, с позиции территориальной организации власти.

Практическая значимость исследования возникла благодаря повышению заинтересованности со стороны органов местного самоуправления, общественных активистов и молодежи. Территориальная организация власти на данный момент является предметом обсуждения в кругах экспертов, политиков, реформаторов и населения. Именно реформа местного самоуправления является одной из приоритетных, особенно в контексте точки зрения молодежи на эту проблематику.

Ключевые слова: территориальная организация власти, децентрализация власти, реформа местного самоуправления, молодежь, органы местного самоуправления.

UDC 911.3

Stepanets Inna Oleksandrivna

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine, e-mail: landjat@ukr.net

SOCIAL-GEOGRAPHIC RESEARCH OF RELATIONSHIP BETWEEN YOUTH AND LOCAL SELF-GOVERNMENT BY THE EXAMPLE OF KYIV

Purpose is a socio-geographical research of the interaction of young people, particularly students, with local self-governments in the context of decentralization of power.

The research methodology consists, firstly, in the analysis of the current state of the interconnection between youth and local authorities at the Kyiv-city level. Secondly, with the help of methods of socio-geographical research, the author collected and analyzed materials that show the opinion of young people about the effectiveness of the activities of local self-governments.

As a Results, The data of own sociological research, which are of practical value and can be used by local self-governments or youth organizations for project work, are studied and analyzed. There is a scientific novelty. For the first time, the system of interconnections between youth and local authorities was analyzed in the course of social geographic research, from the point of view of the territorial organization of power.

The practical significance of the study arose due to increased interest from local authorities, public activists and youth. The territorial organization of power is the subject of discussion in the circles of experts, politicians, reformers and the population. It is the local self-government reform that is one of the priorities, especially in the context of the youth perspective on this issue.

Key words: territorial organization of power, decentralization of power, local self-government reform, youth, local self-governments.

Постановка проблеми. Реформа з децентралізації влади є однією з найуспішніших в нашій державі. Уже через рік після початку об'єднання територіальних громад, місцеве самоврядування деяких регіонів продемонструвало значні успіхи, але для повноцінної роботи органів місцевого самоврядування необхідна підтримка та низові ініціативи з боку

місцевого населення. Зокрема, варто робити акцент на молодь, яка є однією із найбільш активних верств населення, що зацікавлена у реформуванні країни, підтримці та пришвидшенні темпів розвитку євроінтеграційних процесів. Важливо дослідити сучасний стан співпраці молоді та органів місцевого самоврядування, а також сформулювати рекомендації на перспективу подальшої співпраці.

Аналіз останніх публікацій. Реформа місцевого самоврядування є доволі актуальною тематикою для вітчизняних науковців. Зокрема наразі є чимало публікацій видатних юристів, економістів, політологів та інших експертів про проблеми, перспективи та перебіг децентралізації влади в Україні. Зокрема варто відмітити праці О.Бориславської, В.Будника, Ю. Ганущака, І.Грицяка, В. Мельниченка, В.Негод та ін. Серед вчених-географів, які досліджують реформу місцевого самоврядування, адміністративно-територіального устрою, регіонального управління варто звернути увагу на роботи О. Кононенко, А.Мельничука, Я. Олійника. М. Пістуна та ін.. Проте варто зауважити, що не зважаючи на достатню кількість публікацій про реформу місцевого самоврядування, у контексті співпраці з молоддю та трансформації молодіжної політики, питання вивчене слабко та негрунтовно.

Виклад основного матеріалу. Місцеве самоврядування є важливим ключовим елементом прояву демократії та волевиявлення народу на місцях. Довгий період часу Україна була частиною тоталітарної держави - Радянського Союзу, де інститут місцевого самоврядування був де-факто знищений, а так звані місцеві ради мали лише номінальні функції і виконували повністю вказівки центральної влади, не відстоюючи позиції місцевих громад. За 25 років незалежності Україна не спромоглася побудувати власну систему адміністративно-територіального устрою та місцевого самоврядування, і протягом усього часу існування у якості самостійної держави, спиралася на рудименти радянської влади. У свою чергу це спричинило спад темпів регіонального розвитку та негативно вплинуло на фінансове забезпечення регіонів, підготовку, перекваліфікацію відповідних кадрів, які працюють на місцях, експертизи стратегічних планів регіонального розвитку областей, міст - обласних центрів та окремих великих міст, які повинні стати "опорними" центрами регіонального розвитку України. [2]

У Стратегії сталого розвитку «Україна - 2020» зазначається, що реформа системи державного управління має спиратися на місцеве самоврядування, відповідно до європейських та світових практик. Ефективність державної служби може бути досягнута завдяки децентралізації влади, яка у свою чергу має забезпечити якісну територіальну організацію влади, економічну свободу, спроможність громад самостійно вирішувати свої проблеми, повсюдність і самодостатність місцевого самоврядування. [5]

Проблема децентралізації влади актуальна та широко обговорюється у політичних та експертних колах. Постсоціалістичні країни, до яких

належить і наша держава, не мають іншого виходу, як реорганізувати та оптимізувати власну територіальну організацію влади, відповідно до норм європейського законодавства, якщо звісно вони обирають демократичний та цивілізований шлях розвитку. Під терміном «децентралізація влади» варто розуміти процес перерозподілу повноважень, компетенції та відповідальності у окреслених законом сферах діяльності між центральною владою та органами місцевого самоврядування, зі зміщенням акцентів на користь місцевих еліт. Тобто, фактично це певна оптимізація та демократизація відносин у системі публічної влади, яка супроводжується підвищенням ефективності громадськості, посиленням формування громадянського суспільства, посилення контролю за органами влади з боку суспільства, тощо. [1, 4]

Реформа з децентралізації влади - це доволі тривала у часі стратегія. Буде помилкою вважати, що система місцевого самоврядування здатна повністю трансформуватися через рік чи два після об'єднання територіальних громад. Місцевим елітам потрібно буде навчитися брати відповідальність за свої дії, ефективно комунікувати із громадськістю, раціонально розподіляти кошти та ресурси, розставляти пріоритети у вирішенні місцевих проблем та задач. Крім того варто підготувати і саме населення до результатів та викликів реформи. Адже відповідно до законодавства, контроль за діяльністю органів місцевого самоврядування повністю лежить на місцевих мешканцях. Тому велику увагу ініціатори реформи приділяють саме молоді та молодіжній політиці. У країнах Європи поширені кілька моделей співпраці органів влади та самоврядування із молоддю, зокрема універсалістська, громадівська, протекціоністська, тощо. Звісно, що Україна вибудовує свою систему співпраці із молоддю, але у більшості розвинених демократичних країнах молодіжна політика має трирівневу структуру, здійснюється на національному, регіональному та місцевому рівнях. Отже у будь якому випадку місцевому самоврядуванню не уникнути контактів та співпраці із молоддю. [3] Основна проблема, яка зазвичай виникає у подібній співпраці – це відсутність розуміння та конструктивного діалогу між представниками молоді та органами місцевого самоврядування. На жаль, спостерігаємо, що чиновники не завжди розуміють актуальні проблеми, які існують у середовищі молодих людей, не визнають повною мірою позиції та принципи, не вибудовують ефективну довготривалу систему співпраці. Але з іншого боку, молодь також не завжди володіє достовірною інформацією про роботу органів місцевого самоврядування, цілі, задачі та труднощі, які виникають перед ОМС.

Ураховуючи вище вказані проблемні моменти, було проведено опитування студентської молоді, основна мета якого полягала у тому, щоб зібрати інформацію про ставлення до реформи з децентралізації влади та місцевого самоврядування. В основу анкети вносилися такі питання:

- Чи знає молодь взагалі про реформу місцевого самоврядування і як ставиться до децентралізації влади?

- Чи розуміють респонденти зміст реформи і самого процесу децентралізації?

- Які завдання має виконувати місцеве самоврядування завдяки реформі та децентралізації влади?

- Чи відомі респондентам програми міжнародної допомоги для громад?

Опитування студентів м. Києва проводилося у період з березня по травень 2017 р., є частиною пілотного загальноукраїнського соціологічного дослідження. Участь у анкетуванні взяло 643 особи, з яких дійсними виокремлено 637 анкет. Дані збиралися як у паперовому вигляді, так і через соціальні мережі за допомогою електронної форми google. У опитуванні взяли участь респонденти віком від 17 до 27 років. Середній вік опитаних – 22 роки. В опитуванні лідирували представниці жіночої статі 322 особи (50,5%), в той час, коли чоловіків у опитуванні взяло участь 315 (49,5%). Доцільно врахувати і регіональний розподіл респондентів. Київ - це столиця і привабливе місто для молоді. Роками столичні вищі очолюють всеукраїнські рейтинги вищих навчальних закладів України, це потужні освітні та наукові центри, які надають знання, навички та можливості для особистісного розвитку. Крім того, велика кількість організацій та компаній або їхніх центральних офісів зосереджена саме у Києві, що є вагомим фактором у працевлаштуванні студентів та випускників. Тому географія студентів досить строката, адже у київських ВНЗ навчаються студенти з усіх регіонів України. Серед респондентів корінними киянами себе визнали 24,8% від загальної кількості, жителів Київської області 15,1%. Найбільша чисельність столичних студентів, які родом із інших регіонів припадає на Чернігівську область (5,3%), Житомирську (5,2%), Донецьку (4,7%), Черкаську та Дніпропетровську області (по 4,1%).

З одного боку, така строкатість має ряд переваг: молодь може обмінюватися досвідом спілкування із місцевим самоврядуванням, певними традиціями, уявленнями про локальне урядування, і бути не обмеженою у сфері інформативності та обізнаності. З іншого боку, у місцевої влади м. Київ виникають певні труднощі у комунікації зі студентами. Велика кількість осіб, що навчаються, різні уявлення та стереотипи, - все це ускладнює формування стратегії співпраці місцевої влади та молоді.

Табл. 1.

Потреба у реформі місцевого самоврядування

	<i>так</i>	<i>важко сказати</i>	<i>ні</i>	<i>мені байдуже</i>
<i>відсоток респондентів</i>	66,2	23,1	4,6	6,1

Однією з основних задач анкетування було дізнатися, чи обізнані студенти із процесами децентралізації влади, як вони ставляться до

реформи та місцевого самоврядування взагалі. Тому перше питання, з яким зіштовхувалися респонденти: чи потрібно реформувати місцеве самоврядування? Значна більшість відповіла, що система місцевого самоврядування потребує реформи.

Серед самих респондентів 43,8% опитаних не співпрацювали з ОМС¹ і не цікавляться їхньою роботою, 40,2% не співпрацювали з ОМС, але цікавляться їхньою діяльністю, 9,4% - співпрацювали з ОМС у певних проектах чи заходах, 4,6% - здійснювали громадський контроль, відвідували засідання чи подавали петиції, і лише 2% були членами органів місцевого самоврядування або балотувалися. Можна стверджувати, що чим тісніше респонденти співпрацювали із місцевим самоврядуванням, тим більший їх відсоток відчуває потребу у реформуванні системи місцевого самоврядування. З іншого боку, чим менше опитувані співпрацювали із ОМС, тим більшою є частка байдужої до місцевого самоврядування молоді. Понад 50 % респондентів усіх категорій вважають, що реформувати систему місцевого самоврядування потрібно. У наш час реформа з децентралізації влади та об'єднання територіальних громад починають діяти. Понад 50 % опитаних володіють інформацією про реформу місцевого самоврядування, але четверта частина респондентів або байдужа до змін, або не володіє якісною інформацією.

Але для того, щоб стати частиною громадянського суспільства, здійснювати контроль за діяльністю ОМС, брати участь у роботі чи просто ефективно комунікувати з місцевим самоврядуванням, потрібно не лише знати, але й розуміти сутність реформи з децентралізації. Байдужими до реформи є 8,6% опитаних, вони не бажають нічого про неї знати, 13,7% відверто говорять, що не розуміють сутності реформи та не знають, що таке децентралізація влади, 30% вагаються, їм важко відповісти на дане питання і 47,7% респондентів стверджують, що дійсно розуміють сутність реформи, але чи не помиляються вони? Це ми перевіряли за допомогою питання-фільтру. Результати виявилися не надто оптимістичні, адже із 304 особи, які відповіли, що розуміють реформу місцевого самоврядування та децентралізацію влади, лише 17,8% підтвердили це за допомогою питання-фільтра.

Метою роботи було, дослідити загальне ставлення до реформи, а не заглиблюватися у причини неприємні чи нерозуміння респондентів. Та все ж таки, цікаво було провести паралелі між оціночними судженнями опитуваних та їх розумінням децентралізації. Тому ми додатково проаналізували групи респондентів, які відносяться негативно та байдуже до реформи, і виявили, що 31,1% опитаних із цих груп справді розуміє сутність реформи. Окремо варто надати увагу групі респондентів, які негативно оцінюють децентралізацію влади. З них 68,6% переконані, що розуміють сутність реформи, але дійсно її розуміють 28,6%, такий же відсоток респондентів цієї групи цікавився роботою органів місцевого

¹ органи місцевого самоврядування

самоврядування або мав з ними зв'язок. 22,9% опитаних вважають, що систему місцевого самоврядування не варто реформувати взагалі, а 20% переконані, що реформа місцевого самоврядування потрібна, але не в тому вигляді, у якому вона пропонується зараз. Також респондентам пропонували оцінити, як вплинула реформа з децентралізації влади на суспільне життя. Шкала оцінювання пропонувалася від 1 до 9, де 1 – абсолютно негативний вплив, 5 – ніякі зміни не спостерігалися, 9 – абсолютно позитивний вплив. Як бачимо з діаграми 3, максимальні показники серед обох статей отримав варіант 5 (тобто респонденти не відчули жодних змін після впровадження реформи місцевого самоврядування). Але, відносно позитивних змін аніж негативних зазначила більша кількість опитуваних.

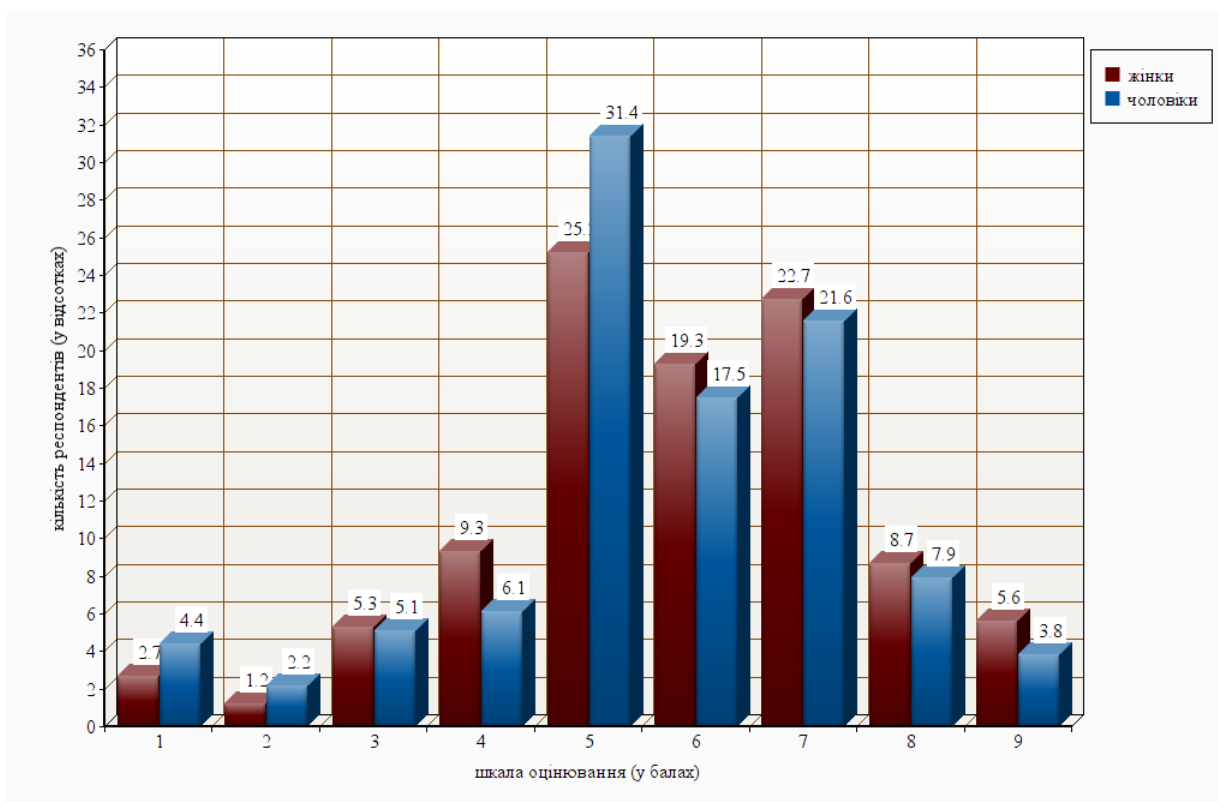

Рис. 1 Оцінка впливу реформи на суспільне життя

Одним із ключових аргументів на користь реформи місцевого самоврядування, було впровадження європейського досвіду, співпраця із західними партнерами. Адже децентралізація влади та об'єднання територіальних громад дають місцевим елітам не лише самостійність у праві розпоряджатися власними надходженнями, дотації від держави, а й що не менш важливо – можливість співпрацювати з міжнародними установами, бути членами європейських програм розвитку, вигравати гранти та отримувати донорську допомогу. Для того, щоб співпрацювати із закордонними партнерами, потрібно відповідати ряду вимог. Хоча б вільно володіти іноземними мовами та мати бездоганну репутацію. У своєму

дослідженні ми включили декілька питань, які спрямовані на те, щоб дізнатися, про яких міжнародних партнерів та їхні програми знають студенти. Ситуація склалася не надто позитивно, адже 7,4% респондентів вказали, що знають про міжнародні програми технічної допомоги для місцевого самоврядування. Цікавим є той факт, що серед респондентів, які тим чи іншим чином мали контакти із місцевим самоврядуванням, інформацією про донорські програми володіє 15,7%, серед тих, хто не взаємодіяв із ОМС, але цікавиться їх роботою – 8,9%, серед тих, хто не взаємодіяв та не цікавиться місцевим самоврядуванням – 3,6%. Найчастіше згадувалися респондентами USAID, DESPRO, ПРООН, але також зазначалися локальні програми та спільні проекти органів місцевого самоврядування та міжнародних партнерів.

Не менш дискусійним питанням залишається масштаб впливу реформи на регіони. Противники децентралізації стверджують, що реформа здатна знищити сільські населені пункти, або ж навпаки спрямована на послаблення розвитку міст – обласних центрів. Наша думка полягає у тому, що реформа місцевого самоврядування має повсюдний вплив, тому одночасно змінює і сільські, і міські громади.

Відповідно до реформи з децентралізації влади в Україні, місцеве самоврядування отримує додаткові повноваження та відповідальність за вирішення проблем та завдань місцевого значення. В умовах економічних труднощів та нестабільної політичної ситуації, кризи на Донбасі, напруги у суспільстві, перед органами місцевого самоврядування постає велика кількість завдань. Успішне виконання цілей та задач можливе завдяки правильному розставленню пріоритетів. Тому, одним із питань, які ми ставили респондентам, було визначити основні пріоритети у роботі місцевого самоврядування. Респондентам пропонувалися 8 задач та 8 балів, які варто було розподілити відповідно до важливості кожного завдання. 1 бал – найважливіше завдання для органів місцевого самоврядування, 8 – найменш пріоритетне, яке не вимагає термінового втручання. Респонденти могли надати однакові бали кільком завданням. До задач для місцевого самоврядування входили: збільшити надходження до місцевих бюджетів, покращити благоустрій території населених пунктів, відремонтувати та побудувати місцеві дороги, покращити первинну медицину (ремонт ФАПів, закупівля ліків), удосконалити систему надання адміністративних послуг (створити центри надання адміністративних послуг, електронізація довідок), покращити якість початкової та середньої освіти, розвинути дошкільну освіту (будівництво дитячих садків, підтримка їх матеріальної бази), підтримати молодіжну та культурну політику (організація свят та фестивалів, підтримка спортивних та творчих гуртків/колективів).

Аналіз відповідей показав доволі високу диференціацію поглядів у респондентів. Опіраючись на отримані дані, було згруповано завдання у 2 блоки. Перший блок демонструє рейтинг завдань за пріоритетом 1 (тобто найважливіше значення, завдання потребує негайного втручання ОМС),

другий блок показує рейтинг відповідно до пріоритету 8 (завдання, які не потребують першочергового втручання).

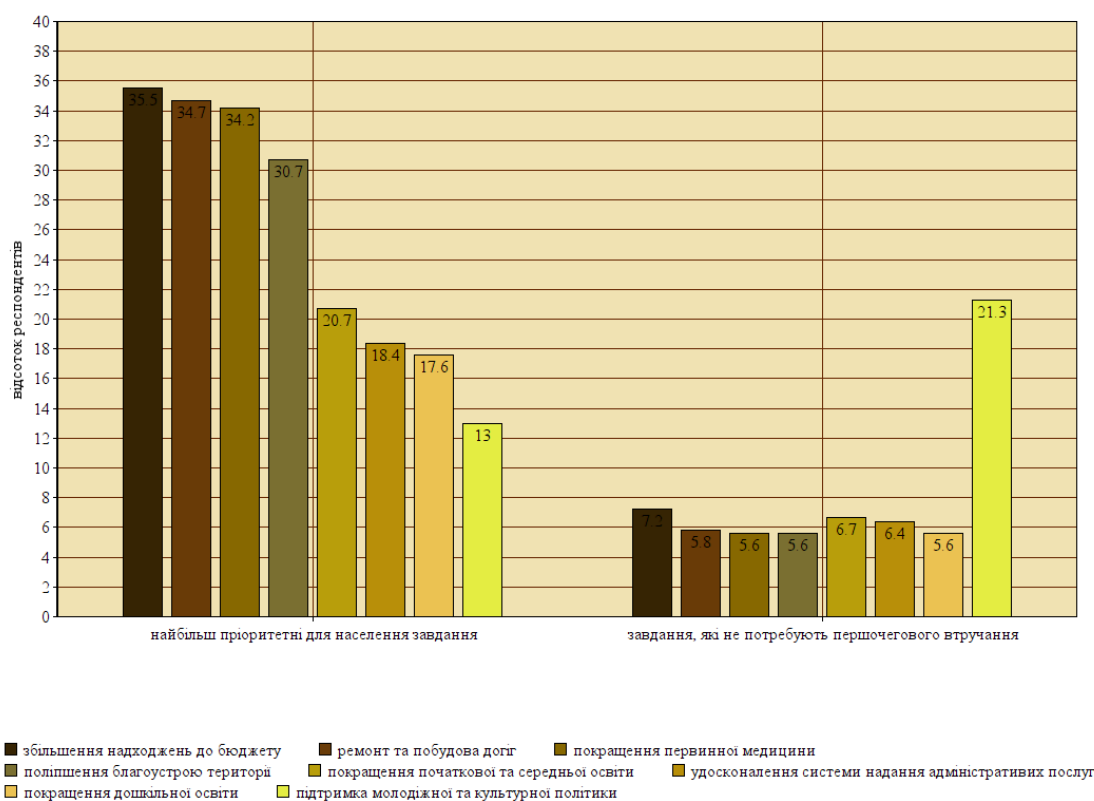

Рис. 2 Пріоритетні завдання для органів місцевого самоврядування

Як бачимо, респонденти вважають найбільш пріоритетним збільшення надходжень до бюджету, аніж підтримку молодіжної та культурної політики. Крім того важливими для молоді залишаються покращення благоустрою населених пунктів, ремонт доріг та зростання якості первинної медицини. Саме ці завдання отримали найнижчий відсоток респондентів із балом 8. Поповнення бюджетів є надзвичайно важливим пунктом, адже максимальні показники для усіх груп займає 1 бал – найвищий пріоритет. Схожу ситуацію ми маємо щодо поліпшення первинної медицини, благоустрою території та ремонту і побудови доріг. Метою анкетування було дізнатися значення для молоді завдань, які мають вирішувати органи місцевого самоврядування, а не причини, чому респонденти розподілили свої пріоритети таким чи іншим чином. Тому автор припускає, виходячи із власної суб'єктивної позиції, що питання поліпшення транспортної інфраструктури, первинної медицини та благоустрою територій є надзвичайно гострими для усіх регіонів України та більшості населених пунктів. Існує чимало стереотипів та соціальних позицій з приводу вище зазначених проблем. Не дивно, що загальні тенденції, які спостерігаються у суспільстві, залишають слід на думці молоді.

Дещо інша ситуація із удосконаленням системи надання адміністративних послуг. Зазначимо, що створення ЦНАПів, надання

адміністративних послуг, , впровадження та поліпшення системи електронного документообігу для більшості експертів хорошим аргументом на користь реформи місцевого самоврядування та децентралізації влади. Адже електронне урядування є невід’ємним подальшим атрибутом нової системи публічної влади. Думка експертів дещо різниться із результатами опитування. Найвищий відсоток респондентів, які надають цьому завданню основне значення – студенти від 21 року. Подібна ситуація спостерігається також із завданнями, які пов’язані з освітньою сферою. Покращення якості початкової та середньої освіти пріоритетне для усіх груп респондентів, адже як ми бачимо із графіків, найбільша кількість опитаних припадає саме на 1-2 бали, що означають необхідність негайного втручання органів місцевої влади у стимулювання розвитку даної сфери. Схожа ситуація і у сфері дошкільної освіти. Більш пріоритетною вона є для старших респондентів, де вік опитаних понад 21 рік.

І найцікавіший момент – настільки важливою є підтримка місцевим самоврядуванням молодіжної та культурної політики. Як показують результати опитування, для місцевого самоврядування, безумовно, важливо підтримувати студентські ініціативи, культурні та спортивні проекти, заходи дозвілля, адже молодь дійсно звертає увагу на це. Більша частина респондентів оцінила роль вище зазначених завдань на 4-5, 8 балів. Як ми бачимо, підвищили пріоритетність підтримки молодіжної політики саме старша група респондентів, понад 21 рік.

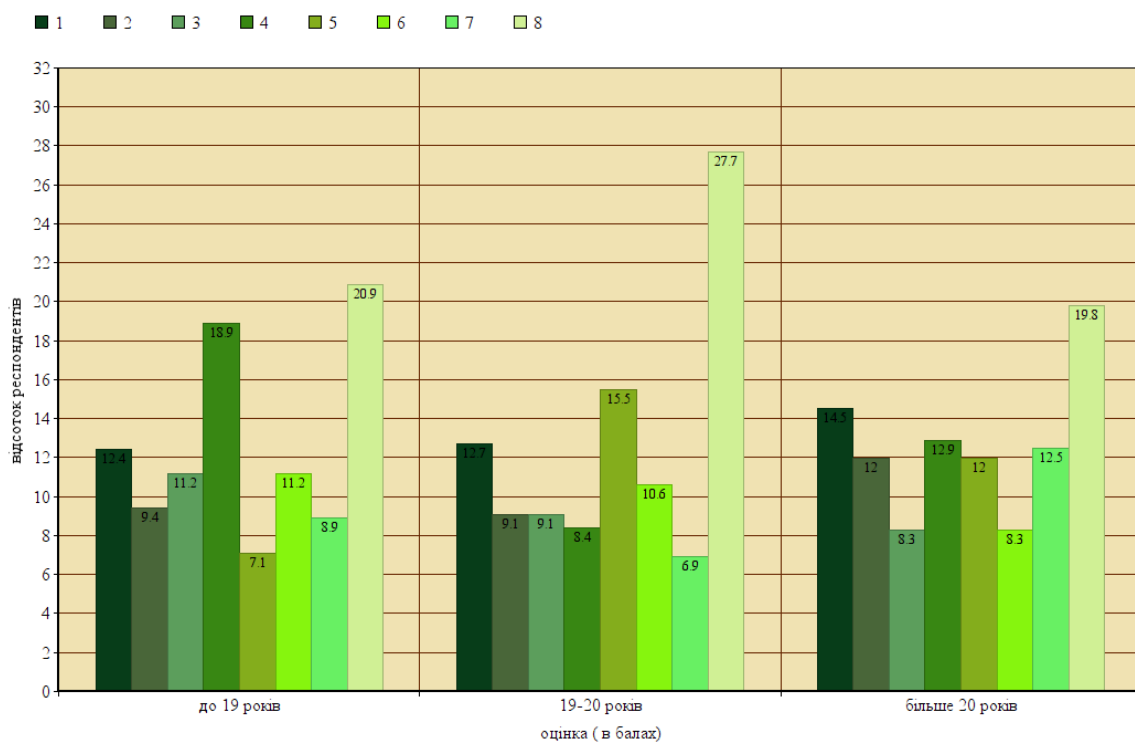

Рис. 3. Пріоритетність підтримки молодіжних ініціатив та культурних проектів у роботі органів місцевого самоврядування на думку молоді

Висновки: Реформа з децентралізації влади в Україні є необхідним викликом часу, що неможливо уникнути чи відстрочити на невизначений термін, адже про необхідність змін говорить саме суспільство, зокрема одна з його найбільш активних верств – молодь. Опитування студентів столичних вищих навчальних закладів продемонструвало, що 66,2% респондентів потребують змін у системі місцевого самоврядування, а 64,3% опитаних позитивно ставляться до реформи з децентралізації влади в Україні. Не зважаючи на той факт, що реформа діє менше двох років, значна частина студентів відчула позитивні зміни. На жаль, мусимо визнати, що сутність реформи місцевого самоврядування повністю зрозуміла менш ніж 20% опитаних. Це означає, що суспільною думкою легко маніпулювати, а отже молодь потребує додаткового роз'яснення та якісної інформації про стан реформи, її цілі та завдання, переваги та можливі ризики.

В умовах децентралізації влади, перед органами місцевого самоврядування постає ряд нових викликів та задач, які потребують негайного втручання. Студенти не є егоцентричною верствою населення, тому надають вищі пріоритети тим завданням, які важливі не лише для них, а й для усього суспільства. Крім того, студентство не надто добре розуміється у питаннях співпраці з міжнародними організаціями, донорами та партнерами. І це негативний момент, який необхідно вирішувати найближчим часом, інакше значна частина перспектив та програм допомоги буде просто недоступною для територіальних громад та органів місцевого самоврядування.

Молодь є активною когортою населення, яка прагне реформ та готова долучатися до їхньої реалізації. У супереч стереотипам, результати дослідження показують, що студентство ставить суспільні інтереси вище власних, тому питання підтримки молодіжних ініціатив є важливим, але не першочерговим завданням, на виконання якого повинна бути спрямована діяльність органів місцевого самоврядування. У першу чергу молодь прагне бачити регіон конкурентоздатним та фінансово спроможним на реалізацію важливих суспільних програм. Також особлива увага надається проблемам розвитку інфраструктури, в першу чергу автомобільних шляхів, покращенню первинної медицини, поліпшенню благоустрою території.

Загалом, варто відзначити, що доволі висока частка молоді зацікавлена у реформі місцевого самоврядування та готова долучатися до діяльності органів місцевого самоврядування.

Список використаних джерел

1. Роман В. Ф. Особливості децентралізації та деконцентрації влади: теоретичний аспект / В. Ф. Роман // Ефективність державного управління. - 2014. - Вип. 38. - С. 92-98. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efdu_2014_38_11.
2. Олійник Я. Б. Про стратегію регіонального розвитку України: суспільно-географічний аспект / Я. Б. Олійник, М. Д. Пістун, А. Л. Мельничук // Економіка України. - 2015. - № 12. - С. 39-47. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/EkUk_2015_12_5.
3. Сторожук Р. П. Зарубіжний досвід реалізації молодіжної політики / Р. П. Сторожук // Державне будівництво. Електронне наукове фахове видання Харківського регіонального

інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України. – 2006. – № 1.– Режим доступу: www.nbu.gov.ua/e-journals/DeBu/2006-1/index.html.

4. Цурканова І.О. Сутність та особливості централізації та децентралізації органів влади в Україні / І.О. Цурканова // Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу "Києво-Могилянська академія"]: наук. журн.- Миколаїв. Серія, Політологія. – 2013. – Т.197. Вип. 185. – С. 67 – 70. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/naukpraci/politics/2012/197-185-13.pdf> 4.

5. Чернобай А. Децентралізація як шлях оновлення системи територіальної організації влади в Україні /А. Чернобай, В. Чайковська // Науковий часопис Національної академії прокуратури України. – 2015. – № 2. – С. 103–109.

Список использованной источников:

1. Роман В. Ф. Особенности децентрализации и деконцентрации власти: теоретический аспект / В. Ф. роман // Эффективность государственного управления. - 2014. - Вып. 38. - С. 92-98. - Режим доступа: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efdu_2014_38_11.

2. Олейник Я. Б. О стратегии регионального развития Украины: общественно-географический аспект / Я. Б. Олейник, М. Д. Пистун, А. Л. Мельничук // Экономика Украины. - 2015. - № 12. - С. 39-47. - Режим доступа: http://nbuv.gov.ua/UJRN/EkUk_2015_12_5.

3. Сторожук Р. П. Зарубежный опыт реализации молодежной политики / Г. П. Сторожук // Государственное строительство. Электронное научное специализированное издание Харьковского регионального института государственного управления Национальной академии государственного управления при Президенте Украины. - 2006. - № 1. - Режим доступа: www.nbu.gov.ua/e-journals/DeBu/2006-1/index.html.

4. Цурканов И.А. Сущность и особенности централизации и децентрализации органов власти в Украине / И.А. Цурканов // Научные труды [Черноморского государственного университета имени Петра Могили комплекса "Києво-Могилянська академія"]: науч. журн...- Николаев. Серія Політологія. - 2013. - Т.197. Вип. 185. - С. 67 - 70. [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/naukpraci/politics/2012/197-185-13.pdf> 4.

5. Чернобай А. Децентрализация как путь обновления системы территориальной организации власти в Украине / А. Чернобай, В. Чайковская // Научный журнал Национальной академии прокуратуры Украины. - 2015. - № 2. - С. 103-109

References:

1.Roman V. Features of Decentralization and Deconcentration of Power: The Theoretical Aspect / V. Roman // Efficiency of Public Administration. - 2014. - №. 38. - pp. 92-98. - Access mode: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efdu_2014_38_11.

2. Oliynyk Y. About the Strategy of Regional Development of Ukraine: Socio-Geographic Aspect / Y. Oliynyk, M. Pistun, A. Melnychuk // Economy of Ukraine. - 2015. - No. 12. - pp. 39-47. - Access mode: http://nbuv.gov.ua/UJRN/EkUk_2015_12_5.

3 Storozhuk R. Foreign experience in implementing youth policy / R. Storozhuk // State construction. Electronic scientific professional edition of the Kharkiv Regional Institute of Public Administration of the National Academy of Public Administration under the President of Ukraine. - 2006. - No. 1.] - Access mode: www.nbu.gov.ua/e-journals/DeBu/2006-1/index.html.

4. Tsurkanova I The essence and peculiarities of centralization and decentralization of power in Ukraine / I Tsurkanova // scientific papers [The Black Sea State University named after Petro Mohyla of the "Kyiv-Mohyla Academy" complex]: Sciences. Journal. - Mykolayiv. Politics. - 2013. - T.197. Whip 185. - P. 67 - 70. - Access mode: <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/naukpraci/politics/2012/197-185-13.pdf> 4.

5. Chernobay A. Decentralization as a Way to Update the System of Territorial Organization of Power in Ukraine / A. Chernobay, V. Tchaikovsky // Scientific journal of the National Academy of Public Prosecutor of Ukraine. - 2015. - N. 2. - PP. 103-109